

kard. Walter Kasper
George Augustin (red.)

Przyjaźń społeczna

Braterstwo w świetle encykliki
papieża Franciszka *Fratelli tutti*

Tytuł oryginału: *SOZIALE FREUNDSCHAFT.
Auf dem Weg zu einer geschwisterlichen Weltordnung
nach der Enzyklika »Fratelli tutti« von Papst Franziskus*

© Wydawnictwo WAM, 2022

© George Augustin, 2022

Przekład:

z j. hiszpańskiego – Marta Püllen

z j. niemieckiego – Dorota Jankowska, Marek Urban CSsR

z j. włoskiego – Anna T. Kowalewska

Opieka redakcyjna: Joanna Pakuza

Redakcja: Katarzyna Solecka

Korekta: Bogumiła Wróblewska

Projekt okładki: Tetiana Leonova / Studio Inigo

Skład: Edycja

ISBN 978-83-277-3309-2

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

tel. 12 62 93 200

e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 62 93 496

e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260

www.wydawnictwowam.pl

Spis treści

Kard. Walter Kasper

<i>Fratelli tutti</i> . Wprowadzenie do encykliki i jej pozycja	9
1. Główna tematyka encykliki	9
2. Podstawowe założenia encykliki	12
3. Braterstwo – wciąż nowe wyzwanie	25
4. Braterstwo – perspektywa nadziei	41

Bruno Forte

<i>Fratelli tutti</i> . Trzecia encyklika papieża Franciszka	47
1. Kwestia braterstwa	47
2. Treść encykliki	54
3. Otwarte kwestie i pytania	64

George Augustin SAC

Ojcostwo Boga i dziecięstwo Boże człowieka. Duchowe źródła powodzenia powszechnego braterstwa	77
1. Marzenie o powszechnym braterstwie	77

PRZYJAŹŃ SPOŁECZNA

2. Otwartość na Boga i powszechne
braterstwo 80
3. Ojcostwo Boga i dziecięctwo Boże . . . 84
4. Kościół jako znak i narzędzie
ureczywistniania powszechnego
braterstwa 90
5. Drogi do osiągnięcia powszechnego
braterstwa i przyjaźni społecznej 96

Thomas Söding

Wiele dzieci jednego Boga. Obraz
człowieka i etyka pokoju w encyklice

- Fratelli tutti* 103
1. Teza centralna – podwójne pytanie . . 105
  2. Teocentryzm uniwersalnego
człowieczeństwa – pierwsza
odpowiedź 109
  3. Dialog religii – druga odpowiedź . . . 116
  4. Dziecięctwo Boże – obietnica w tym
i przyszłym świecie 123

Luis González-Carvajal Santabárbara

Dwa centralne pojęcia w encyklice:
uniwersalne braterstwo i przyjaźń

- społeczna 127
1. Uniwersalne braterstwo 127
  2. Przyjaźń społeczna 140

François Biltgen

Dokonywać aktów „nakazanej miłości”.

Kilka refleksji na temat encykliki

Fratelli tutti z perspektywy europejskiej . . . 165

1. Kształtować „prawa Cezara” w duchu
chrześcijańskiej miłości bliźniego. 168
2. Unia Europejska: od idei pokoju
do wspólnoty wartości 171
3. Granice, wyzwania i szanse Unii
Europejskiej jako wspólnoty prawa . . . 175
4. Na rzecz porządku światowego
opartego na solidarności
i sprawiedliwości 179
5. Pogodzić wolności indywidualne
z prawami społecznymi 184

John Hope Bryant i Terrence Keeley

Zbudować gospodarkę, która działa

na rzecz wszystkich 189

1. Ocalić kapitalizm przed nim samym 198
2. Rosnące znaczenie kapitalizmu
interesariuszy. 205
3. Mobilizacja miłości 210

Peter Schallenberg

Fratelli tutti: Duch kapitalizmu

i etyka gospodarki 215

PRZYJAŃ SPOŁECZNA

Andrea Riccardi

Ożywić dialog w zglobalizowanym świecie	253
Ożywić dialog w zglobalizowanym świecie	254
1. Braterstwo wspólnym marzeniem ludzkości.	257
2. Powrót do przeszłości	259
3. Człowieczeństwo	262
4. Pokój jest możliwy	266
O autorach	271